

Terra Alta

Una novel·la de ficció històrica per retratar 'Els Crims de Gandesa'

SÍLVIA FORNÓS
TARRAGONA

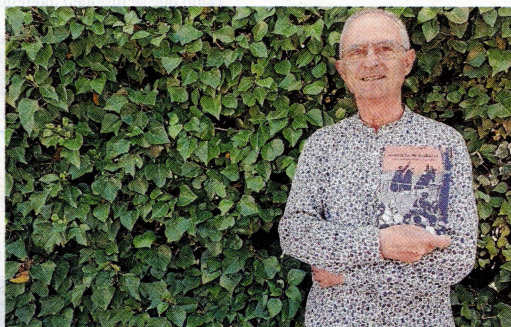
L'autor de la Fatarella Josep Gironès publica el seu vint-i-cinquè llibre

Al final del segle XIX, els denominats 'Crims de Gandesa' van mostrar el clima d'opressió i de violència que imperava a la majoria dels pobles de l'actual comarca de la Terra Alta.

Així, en la novel·la de ficció històrica *Justícia de garrot. Els Crims de Gandesa* (Varia Editio),

i en el que és el seu vint-i-cinquè llibre, Josep Gironès (la Fatarella, 1954) retrata aquest període convuls i apassionant de la història de Catalunya.

«Normalment, escric sobre capítols històrics que havien estat o bé mal explicats o bé no s'havien explicat. Així, a *La Cabana* vaig contar els Fets de la Fatarella tal com havien esdevingut per tal de callar les interpretacions interessades com les del franquisme, i a *Viure sense el meu fill* vaig constatar el robatori de nadons», explica l'autor de la Terra Alta.

L'escriptor Josep Gironès amb un exemplar de la novel·la de ficció històrica 'Justícia de garrot. Els Crims de Gandesa'. FOTO: DT

A diferència del llibre *Presidi major* en què l'autor analitzà els Crims de Gandesa des de la perspectiva del caciquisme, ara —diu— «tot basant-me en un fet històric, aprofito el misteri de la desaparició del protagonista, Tomàs Valls, per passejar-lo per alguns llocs de Catalunya i així interpretar el país d'aquell temps, des de la Catalunya dels indians fins al

modernisme, passant per l'Exposició Universal, la prostitució de luxe, etc.».

Aleshores, la novel·la se sustenta en dos pilars. «D'una banda, el llibre està escrit de tal forma que cadascun dels protagonistes parla en primera persona i en temps present, i, de l'altra, destaco com els Crims de Gandesa van posar en relleu la importància de la

premsa, és a dir, faig un reconeixement a la premsa de veritat que, independentment de les qualitats o defectes de les persones, informa del que és real».

Així mateix, entre escenari i escenari, recerca, empresonaments, trasllats, judicis i execucions... Josep Gironès troba espai «per incloure frases fetes i paraules que no s'usen», donat que —opina— «és obligació dels escriptors, sense més ambició que donar a conèi-

Josep Gironès troba espai «per incloure frases fetes i paraules que no s'usen»

xer el territori, aprofitar per refermar amb lletra les particularitats del nostre territori i de la nostra forma d'expressió».

Per tot això, a *Justícia de garrot. Els Crims de Gandesa* no hi falta, en paraules de l'escriptor, «territori, història, objectivitat i singularitat de la parla, tot plegat per entretenir i informar els lectors i les lectores».